

HOPP

Nr 2 sommar 2021

SAMSPEL I VÅR HERRES HAGE

TEMA **JAG & NATUREN**

Svenska kyrkan
UPPSALA

VI MÖTS UTOMHUS

Det var en lördag i mitten av maj, jag gick en runda i stadsskogen och blev bara så glad över allt jag såg, hörde och kände. Fåglarna verkade ha fått fnatt i solen, vitsipporna bredde ut sig som en matta och det susade och brusade av vinden i träden. Det var som om naturen sjöng livets sång efter det dystra år vi har bakom oss.

Naturen kan verkligen tala till oss på sitt sätt med sitt särskilda språk!

Uppsalas världskändis Carl von Linné myntade ett bevingat uttryck: "att se Gud på ryggen".

Under vår och sommar är vi många som går i Linnés fotspår, ser Gud på ryggen, genom att titta på kungsängsliljor och andra vackra växter längs Linnéstigarna runt Uppsala.

Pandemin har gjort oss till ett promenerade folk – naturen blev vår möjlighet att möta andra och oss själva. Och det är inte bara vi i kyrkan som förlagt verksamheter utomhus. Det blir spännande att se hur länge vi vågar stanna ute i höst.

Vad har du för relation till naturen? Kan man ha en relation till naturen? Den är ju inte en levande varelse som talar, eller?

Synsättet på naturen har förändrats mycket under historiens gång; vi har brukat och missbrukat, förundrats och förstört, njutit och nyttjat i en salig röra.

"Av jord har du kommit ..." Så brukar prästen säga när vi tar avsked av en människa i kyrkans begravningsgudstjänst. Om vi skulle läsa Bibeln bokstavligt så skulle vi alla vara bönder eller trädgårdsmästare. Men så fort människan får mer makt än hon klarar av blir det problem. "Lägg jorden under er", sa Gud i Edens lustgård, och det har vi verkligen gjort. Från odlingar som gav människor mat för dagen har mänsklighetens utveckling blivit naturens avveckling. Och nu sitter vi här med en hög vårdskuld på vårt klimatkonto.

Vår tidning heter Hopp, vår tro handlar om Hopp, naturen ger oss Hopp. Växtligheten kan bli till ett vaccin för både sig själv och oss som lever i och av den.

Bieffekterna av pandemin har ju på flera sätt varit bra för både människan och miljön. Den nära naturupplevelsen investerar i allt och allas välmående.

Linnés sentida forskarkollegor världen över bevisar japanska skogsbads betydelse för hälsan, hur träd känner smak, hör, minns och kommunicerar med varandra genom sina rottrådar och vilken betydelse Sveriges 10 000 olika svamparter har för både ekologi och ekonomi – det sistnämnda kan man lära sig mera om på sl.se. Det svindlar eller hur?

Jag känner igen mig i Lillemors berättelse längre fram i tidningen: "naturen fanns i vardagen". Så var det också för mig som växte upp på landet. Naturen var en plats för både lek och liv. Och för liturgi, eftersom kyrkans år så väl stämmer överens med våra årstider.

Henrik, som också intervjuats, har odlat med barn och är övertygad om att lösningarna på klimatkrisen är demokratiska – något som kanske kommer att synas och höras under det kommande kyrkovalet i höst?! Man måste jobba tillsammans om det ska bli bra – både för människor och natur, i både samhälle och kyrka.

Franciskus, helgonet för djuren och naturen, skrev en sång som passar lika bra på promenaden som på hästryggen:

"Tack, gode Gud för allt som finns, broder Sol och syster Måne, broder Vind och syster Vatten, moder Jord ..."

Hon bringar träd och frukter fram och blomstersmyckar alla land ..."

En önskan om en vacker, varm och välsignad sommar. +

Annica Anderbrant, domprost

HOPP

Hopp ges ut med 4 nummer per år och distribueras till alla hushåll i Uppsala pastorat

Ansvarig utgivare Annica Anderbrant **Redaktör** Ulrika Nordström

Redaktion Johanna Blomkvist Maria Hammarström Kajsa Måhl Dag Tuvelius Henrik Viberg Johanna Wallin

Kontakt uppsala.hopp@svenskakyrkan.se 018-430 35 00

Tidningen Hopp finns på svenskakyrkan.se/upsala/hopp

Form Lars-Erik Elebjörk **Tryck** Wikströms Tryckeri

Upplaga 87 000 ex **Distribution** Svensk Direktreklam

DEN LÄNGSTA RESAN ÄR INÅT

Text Ulrika Nordström

Foto Lars-Erik Elebjörk och Curth Andersson

Längs smala, grusfria vägar utmed pilgrimsleden mot Nidarosdomen i Trondheim blåser tolv motorcyklister fram. De är klädda i gula varselvästar med tryck på ryggen där det står MC-pilgrim, Gamla Uppsala församling.

spetsen för motorcykelkolonnen kör Curth Andersson på en italiensk Ducati. En erfaren MC-pilgrim och Uppsalabo som kört höj i över 50 år och som ser resan som en del av målet – Nidarosdomen är slutdestination men det är också viktigt med den andliga resan.

Innan avfärd har de haft en förträff, lärt känna varandra och samtliga deltagare har mottagit en välsignelse för en olycksfri färd. Starten sker vid Uppsala domkyrka och i samtliga resenärers pilgrimspass finns den första av fjorton stämplarna som de kommer att samla på sig under resan. Pilgrimsresan sträcker sig över sju dagar och mer än 170 mil. På vägen kommer kolonnen att passera flera av de pilgrimskyrkor som ligger mellan Uppsala domkyrka och Nidarosdomen. De gör stopp för visningar och andakter och vid två tillfällen firas nattvard.

Hur kommer man på idén med MC-pilgrim?

– I början av 1990-talet startade vi MC-gudstjänster uppe i Örnköldsvik där jag bodde på den tiden. Sakta väcktes en tanke hos mig om att genomföra en pilgrimsresa till Norge och när jag flyttade ner till Uppsala kom jag först i kontakt med Gottsunda församling och sedan Gamla Uppsala församling. Där blev idén verklighet. Sedan tänkte jag att om jag ska åka så skulle jag kunna ta med mig ett gäng. Att det blev just tolv följeslagare kändes rätt och symboliskt – det finns en fin andlig

koppling till antalet. Jag upptäckte snabbt att resan kräver sju dagar, vi hann liksom inte fördjupa oss i samtalen och delandet annars. Jag brukar säga att den längsta resan är resan inåt.

Vad menas med det, att den längsta resan är den som sker inåt?

– Förutom att vi färdas genom vacker terräng, och får möjlighet att uppleva närheten till naturen från en motorcykel, så ger jag deltagarna ett uppdrag varje morgon innan vi startar. Jag utgår från pilgrimens sju ledord: långsamhet, frihet, enkelhet, bekymmerslöshet, tystnad, delande och andlighet. Under dagen på motorcykeln får deltagarna själva reflektera över ledordet och på kvällen samlas vi efter middagen för att dela. Det brukar leda till många timmars samtal och det är inspirerande. Närheten till de andra deltagarna i gruppen och den gemensamma upplevelsen blir så stark att det har hänt vid flera tillfällen att jag fällt en tår när vi skilts åt efter resans slut. Vi har blivit mer än följeslagare på pilgrimsresan, vi har blivit vänner.

Hur bor man under tiden som MC-pilgrim, i tält eller sover man under bar himmel?

– Nej, vi bor alltid på hotell och det är jag som volontär som sköter alla arrangemang och bokningar. Man måste sova bra för att orka köra så långa sträckor.

Ett krav för att kunna följa med att man ska klara av att köra 20 mil i en etapp men även om man orkar det är det viktigt för alla i sällskapet med god sömn, bra mat och fikapaus.

– I Trondheim bor vi på Pilgrimsgården som ligger alldeles intill kyrkan och vi har möjlighet att delta i både gudstjänster och musikandakter. Allt deltagande är frivilligt men på något sätt blir det att vi hänger ihop, vi har byggt en stark gemenskap under resan.

Vem kan bli MC-pilgrim?

– Alla som har MC-körkort och höj är välkomna. Det är för det mesta vanligt MC-folk som följer med och en del är inte ens troende men det är inget hinder. Det finns inte något krav på medlemskap varken i något särskilt samfund eller organisation men man måste vara med på att följa med på hela resan och inte göra några avsticker från rutten. Just nu är det hög efterfrågan eftersom vi inte har kunnat ordna några resor under pandemin. Vi väntar på besked om att gränsen öppnar, att alla är vaccinerade och då blåser vi iväg igen. Håll utkik efter en kolonn med gula varselvästar med MC-pilgrim på ryggen! ➕

Läs mer om Curth Anderssons pilgrimsresor på blogg.svenskakyrkan.se/mcpilgrim/

INNE HÅLL

Upptäck grön historia 4

Lillemor om stadsbor 6

Det goda naturen ger oss 10

På hästryggen är han kung 12

Konfaåret tar ny fart 16

Du har ett val 19

Form och reflektion 20

Gästkrönika:
David Thurfjell 21

Aktuellt 22

FÖR DÅ, NU OCH SEN

HÄR BEVARAS DET GRÖNA KULTURARVET

Text Lisa Gustavsson Flygt och Sara Bruggeman

Foto Sara Bruggeman

Stig in i en pelarsal av träd. Gå längs lummiga stigar som kantas av minnesmärken. Vila blicken på den omgivande naturen som år efter år vissnar och spirar allt efter årstidernas växlingar. På kyrkogårdarna ryms tidsepoker, minnen och ett unikt, grönt kulturarv.

Ta en tur ...

Sveriges kyrkogårdar hör till landets mest välskötta grönområden. Här finns många växter som är att betrakta som gröna kulturarv.

Ta en tur in i en värld av lummiga stigar och grusgångar kantade med gravar där ormbunkar, kärleksört, dagliljor, rosor, syrener, funkior och murgrönor växer. Likt ett grönskande lapptäcke är gravplatserna inramade med skiljehäckar av liguster, måbär och buxbom. Intill gravarna tornar pampiga tujor och andra städsegröna* växter upp sig.

För många generationer framöver

Arbetet med trädvårdsplaner är en viktig del i skötseln av kyrkogårdarna. Träd behöver löpande skötsel för att hållas säkra och i fint skick. På Gamla kyrkogården i centrala Uppsala har Svenska kyrkan Uppsala kyrkogårdar i samråd med Länsstyrelsen planterat många nya träd. De nyplanterade trädalléerna frodas och ska glädja många generationer framöver. I trädens grönska och i deras så småningom gamla ved bildas förutsättningar för biologisk mångfald.

Riktigt gamla träd som bildar grönskande pelarsalar hittar du på Hammarby och Ulleråkers kyrkogårdar. Här finns också stora uppväxta exemplar av tujor som på Hammarby kyrkogård skapar en pampig allé.

På Vaksala kyrkogårds äldre del, innanför stenvallen, finns ett fint trädbestånd av lönn, björk, ask och alm – men läckrast är de spektakulära gamla ihåliga lindarna. Vem bor i dem?

Trädgårdsväxter från förr

På Gamla Uppsala kyrkogård ute vid Gamla Uppsala högar är det kanske den vackra kyrkan och muren som drar till sig blicken i första läget, men på en promenad bland gravarna får vi en bild av vad som växte i folks trädgårdar förr. Man grävde ofta upp en tuva hemma och tog med den till gravsten. En väldigt gammal och vacker julros och en ovanlig midsommarpion är några av de botaniska fynd som hittats här.

Uppsala kyrkogårdar arbetar dels med att ta tillvara växter från återlämnade gravar och återanvända dem, dels med att aktivt se till att fina miljöbildande växter blir kvar vid gravar inför nyupplåtelse. I plantskolan på Berthåga kyrkogård delas plantor och det gröna kulturarvet förökas.

* Städsegrön, "ständigt grön", sägs växter vara om de behåller sina löv eller barr året om.

FÖLJ MED

Det uppländska landskapet

Berthåga kyrkogård är en fantastisk plats för att uppleva biologisk mångfald i en stadsnära miljö. Här finns flera olika naturtyper – äng, skogsmark, vattendrag och en palett av det uppländska landskapets träd och växter.

Efter den stora huvudgrinden in till Berthåga kyrkogård finns en äng på vänster sida. För snart 30 år sedan var detta en stor klippt yta som numera under juni, juli och augusti är en härligt vajande silvrig äng. Hela 429 olika gräs- och ängsmarksarter har rapporterats från kyrkogården varav 14 är rödlistade. När ängarna skulle sås in ombads de anställda på kyrkogården att samla in fröer. Det är dessa insamlade fröer som nu ger Berthåga kyrkogård dess rika blomning och biologiska mångfald.

Här finns även gamla martallar, slån som vuxit upp och bildat knotiga små träd och landskapets naturliga blandning av vide, sälg, oxel, rönn, lönn, ek, tall och gran. Alla växter räknas i sig inte som kulturarv, men tillsammans bildar de en miljö som är viktig och värd att bevara, ett grönt kulturarv. +

Vad menas med grönt kulturarv?

På det här uppslaget används grönt kulturarv som begrepp för äldre växter och traditionella kyrkogårdsväxter som växer på kyrkogårdarna. Dock finns det ett varumärke som heter Grönt kulturarv.

Märkningen får användas fritt av den som vill producera eller saluföra växter som uppfyller kriterierna för varumärket. Kriterierna är att arterna och sorterna ska ha varit odlade före 1960, tagits fram i Sverige och bedömts vara värda att bevara. Runt om i Sveriges plantskolor saluförs växter märkta med etiketten Grönt kulturarv.

Uppsala kyrkogårdar uppskattar när kyrkogårdsbesökare intresserar sig för växter med märkningen Grönt kulturarv och aktivt vill vara med och bevara de gamla svenska kulturväxterna. En variation av växter gör kyrkogården mer levande och gravarna blir mer personliga.

PÅ SOMMARENS KYRKO- GÅRDAR

Sommartid finns möjlighet att gå vandrings tillsammans med Uppsala kyrkogårdars guider. Upptäck Berthåga, en modern naturkyrkogård med spår från forntiden, eller gör en resa genom vår historia på Gamla kyrkogården, en fridfull oas i centrala Uppsala.

Uppsalas kyrkogårdar är vackra, fridfulla och intressanta platser. Intresset för de guidade kyrkogårdsvandringarna brukar vara stort, men även i år gäller i skrivande stund ett begränsat antal deltagare och anmälan i förväg.

Uppsala kyrkogårdar följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer och ber dig som deltagare att göra det samma. Tillsammans genomför guider och deltagare säkra vandrings med hänsyn och avstånd till varandra.

Berthåga kyrkogård

Nya delen: 6/7, 10/8 och 24/8 med start kl 14.

Gamla delen: 22/6, 13/7 och 17/8 med start kl 14.

Samling vid klockstapeln.

Gamla kyrkogården

Vandring 1: 22/6, 29/6 och 6/7 med start kl 14.

Vandring 2: 13/7, 20/7, 27/7, 24/8 och 31/8 med start kl 14.

Samling vid Gamla gravkapellet.

Begränsat antal – anmäl dig i förväg

Besök svenskakyrkan.se/upsalakyrkogardar för anmälan och mer information eller ring kyrkogårdsexpeditionen på 018-430 35 50 för att anmäla dig.

Kom ihåg att ange ditt namn, telefonnummer samt vilken vandring du önskar gå.

Samtliga kyrkogårdsvandringar är gratis.

MED FÖTTERNA I JORDEN

Text Johanna Wallin **Foto** Patrik Lundin

När Lillemor Aronsson flyttade från radhus i Vänge till lägenhet i Rickomberga tog hon med sig lite av trädgården. På balkongen i söderläge trivs en vinbärsbuske, rabarber, jordgubbar och rosor i stora krukor tillsammans med örter och blommor som tillsammans sprider en doft av sommar i Lillemors hem.

Det är inget brinnande odlingsintresse, påpekar Lillemor, men jag har alltid odlat lite. Sånt som funnits med från barndomen är väl så självklart att det blir neutralt.

Lillemor är uppvuxen i Tärnsjö i Heby, i ett litet hus som hennes farfar byggt. Då var Tärnsjö en tätort.

– På den tiden var det mer livaktigt, nästan all service fanns i samhället.

Naturen var också en given del av tillvaron.

– Den var bara där, utan att vi brydde oss något särskilt om den. Vi gav oss inte ut i naturen som en utflykt, den fanns i vardagen. Vi plockade bär eller svamp, fiskade eller jagade. Idag tror jag att det är annorlunda, åtminstone i städerna. Ordet rekreation förekom aldrig när jag var liten men nu är det till naturen man går när man är ledig och återhämtar sig.

Under Lillemors uppväxt var det inte heller någon diskussion om att något kunde hända med naturen.

– Miljömedvetenhet i den bemärkelsen som vi menar nu fanns ju inte men ändå tog man hand om naturen på ett sätt som var självklart sedan generationer tillbaka. Man kunde inte göra stor skada heller när det var så småskaligt och manuellt.

Vissa saker kanske inte var så bra, tillägger Lillemor och skrattar vid minnet av hur myggplågan i Tärnsjö hanterades då.

– Alla visste att när det blev högvatten kom det mycket mygg och då kunde man hålla ut lite bensin i pölarna som uppstod, så dog larverna.

1969 kom hon till Uppsala för att studera och blev kvar. I hela sitt yrkesliv har Lillemor undervisat i svenska som andraspråk, och otaliga elever och levnadsöden har passerat genom hennes klassrum.

– Jag lär mig namnen ganska snabbt men när kursen är slut försvinner de lika fort för då kommer det nya namn att lära sig. Men ansiktena minns jag.

Lätt att bli hemmablind

De senaste 25 åren har Lillemor arbetat på universitetet där hon håller i två kurser, en för utbytes- och masterstudenter, en för doktorander och lektorer. Under pandemin har undervisningen skett nästan helt på distans.

– De flesta studenter är kvar i Uppsala. De uppskattar möjligheten att gå ut och röra sig, träffa folk i parken, men saknar fikapauserna under föreläsningarna då de annars kan sitta och prata med varandra. Många kan inte förstå att Uppsala klassas som en storstad och tycker att det är så mycket grönt överallt. Det är intressanta perspektiv jag får från studenterna, man blir lätt hemmablind.

Lillemor bor granne med Stabbyskogen och under pandemin har hon glatts över att se alla som har picknick eller promenerar i friluftsområdet.

– Jag tror att många stadsbor har återupptäckt naturen under pandemin eftersom närområdet varit det man haft att förhålla sig till. Barnen behöver ju inte åka till Spanien, de tycker ofta att det är nästan roligare att gå ut och ha med sig matsäck.

Ett träd är ett träd

Lillemors tre döttrar med familjer bor i Uppsala och de träffas gärna utomhus, där barnbarnen kan springa fritt.

– Mina barn har ett stort naturintresse, de tältar, vandrar och betar av Uppsalas smultronställen. Det har säkert att göra med deras barndom då vi var ute mycket för att det var billigt och praktiskt. Deras generation är också så miljömedveten.

Lillemor har också kvar den syn på naturen hon växt upp med.

– Den är en självklar del av mitt liv men jag har aldrig riktigt delat mina vänners förtjusning över att gå ut i naturen. Ett träd är ett träd för mig. Jag kan lika gärna gå i stan och titta på hus.

Olika typer av natur är kopplat till olika känslor, menar Lillemor, och de känslorna går tillbaka till ens tidiga erfarenheter. För henne är det de månghundraåriga tallarna i Tärnsjö som satt starkast spår.

– Jag är oerhört förtjust i tallskog! Raka, höga tallar och ljung på marken, så ska det vara. Och vatten. Naturen här ger mig inte samma känsla. +

”Många stadsbor har upptäckt naturen under pandemin.”

Henrik Andersson är IT-ingenjören som blev självhushållande bonde, frilans-journalist och sedermera skolträdgårds-mästare. Tillsammans med personal och föräldrar på en skola i Uppsala har han skapat en skolträdgård, infört odling som schemalagt ämne för skolans elever och mitt under pandemin byggt upp en stadsodling för allmänheten där också en kommersiell aktör odlar till försäljning.

Håga by, precis där staden möter landet, är omskolning av grönkålsplantor uppgiften för dagen. I skolans lilla växthus flyttar Henrik Andersson med varsam hand över de späda skotten till större krukor. Lite senare på dagen ska palsternacka, rödlök och gulbeta sättas ut i odlingsbäddarna som omger skolgården.

Idén till skolträdgården beskriver Henrik som en blyxt från klar himmel.

– Jag sökte deltidsuppdrag och en dag frågade jag Anki, rektorn i min sons skola, om hon behövde hjälp med något. ”Vad kan du?”, frågade hon och jag svarade att jag hade bott på en gård och lärt mig del om odling. ”Jag har tänkt att vi borde ha en skolträdgård här”, blev Ankis svar och det var ett sådant där avgörande ögonblick i mitt liv som jag alltid kommer att minnas. På en millisekund var projektet fött. Jag såg alla delar framför mig: barnen som odlade maten som sedan serverades i skolköket, pedagogernas och föräldrarnas engagemang, kopplingen till lokalsamhället. Därefter rullade det på, jag sökte bidrag och säkrade finansiering.

Odling ger självförtroende

Sedan blixten slog ned har det gått ett par år och initiativet har rönt stor uppmärksamhet bland beslutsfattare, forskare och skolor i Uppsala och hela landet. Henrik, som tillbringar sin tid med att gräva, rensa, vattna och skörda i odlingarna eller undervisa elever, menar att han har världens bästa jobb.

– Jag kommer att se tillbaka på det här som den bästa möjligheten och den mesta meningsfullheten i mitt liv, tänker jag nu.

Den största tillfredsställelsen är vad projektet gör med skolans elever. Odlingen ger både kunskap och självförtroende att odla sin egen mat, men Henrik menar att det viktigaste är att barnen får med sig en djup förståelse för de komplexa klimatutmaningar vi står inför.

– Att lära sig att odla praktiskt innebär samtal om vattnets kretslopp, näringsämnen, skillnaden mellan mat som tillverkas stor- och småskaligt. Som vuxna kommer de att

agera efter den kunskapen i sina yrkesroller och privatliv, tror jag. Det är något speciellt som händer när barn är med och sår frön, vattnar, skottar gödsel, skördar och äter maten. De lär med alla sinnen.

Leva hållbart

Att Henrik en dag skulle stå med fötterna bokstavligen i jorden var det få som trodde, allra minst han själv.

– Jag var mest en IT-nörd som ung vuxen, höll mig inomhus och levde ett katastrofalt liv, insåg jag till slut, och fick omvärdera mycket. Då kom naturen in i mitt liv och jag förstod att jag måste leva med den, av flera skäl. Det är vackert och harmoniskt, själen och kroppen mår bra av att vara ute i naturen, men framförallt ville jag leva på ett hållbart sätt. Privatekonomi var ytterligare ett skäl. Kan du framställa mat och värme själv kan du spara mycket pengar – och kan också lönearbete mindre.

Henrik, som bodde i lägenhet i stan, skaffade kolonilotter och odlade snart årsransoner av enkla grödor som kålrot, morötter och potatis.

– Jag levde sparsamt och bjöd mina vänner på jättetråkig kålrotssoppa. De skämtar fortfarande om min kålrotsperi-od.

Vill skapa mötesplatser

Numera odlar sig Henrik till en mer allsidig kost, och har skaffat en liten gård i Håga. Han tvekar inte när han ombeds beskriva sin långsiktiga vision.

– För ett år sedan, när skolträdgården var etablerad och vi hade lyckats få igång stadsodlingen, tillät jag mig att visionera för första gången och insåg att det vi åstadkommit skulle kunna göras i ännu större skala. Jag såg framför mig en ringstruktur av odlingar runt Uppsala – och varför inte andra liknande städer – som blir mötesplatser där olika offentliga aktörer också har verksamheter. Det skulle reducera stadens klimatavtryck och öka livsmedelssäkerheten, stärka den biologiska mångfalden enormt, skapa hundratal arbetstillfällen, förbättra människors hälsa och skapa gemenskap. Det är just detta som är så fantastiskt med ett sådant här projekt, att mitt individuella välmående, min ekonomi och mitt behov av gemenskap kopplas ihop med andra människors, och hela samhällets.

Henrik är övertygad om att lösningarna på klimatkrisen inte är tekniska utan demokratiska.

– De mest lyckade exemplen på initiativ som tagits runtom i världen såg jag under mina reportageresor och de gjorde starkt intryck på mig. Man måste jobba tillsammans, och göra odlingen social. Vi människor vill ha andra omkring oss och göra meningsfulla saker tillsammans, umgås och arbeta. Ingen kan förändra världen ensam.

Krisen skapar nya lösningar

Pandemin och den känsla av kris den skapat har inte enbart varit av ondo, menar Henrik.

– Ibland behövs det kriser för att människor och institutioner ska kunna fatta mer radikala beslut. Det här är vår möjlighet, naturens möjlighet, och den måste vi ta tillvara. 🍀

HITTA NATURENS RÄTT

Text Claes Hedström, präst **Illustration** Johanna Kallin

Den som är väldigt stark måste också vara väldigt snäll, säger Pippi Långstrump. Och det är något att tänka på när det gäller oss människor och vår relation till naturen. För vi är starka vi människor, väldigt starka.

Men särskilt snälla mot naturen har vi inte varit. Snarare har vi försökt betvinga den, omforma den. En del av vår påverkan på naturen har förstås handlat om att göra våra egna livsförutsättningar mer förutsägbara.

Att skapa åkermark som inte drabbas av översvämningar som förstör det vi odlar, att ta fram metaller för att skapa verktyg som underlättar livet.

Men en del kanske också handlar om att naturen skrämmer oss? Kraften i en storm är skrämmande, ett hav i uppror kan få den mest inbitne seglare att känna obehag, ett vulkanutbrott kan vara både spektakulärt (i alla fall på håll) och skrämmande. Är det upplevelser av att vara obetydlig, värnlös i relation till naturens kraft som bidragit till att se på naturen som något som ska betvingas, kuvas, att den ska

tjäna våra behov? Här har även kyrkan bidragit till att odla en bild av naturen som sedan banat väg för skövling och förödelse.

Nu är ju inte naturen någon slags vacker, skir dröm där det bara råder vänlighet och omtanke. Naturen är livlig, föränderlig, våldsam, vacker, lugn, vild, tröstande och massa mer.

Men den är inte det vi vill göra den till. Och den finns i sin egen rätt, inte för att tillfredsställa våra önskningar.

Kanske att det är först när vi accepterar att vi inte kan styra och forma naturen, planeten Jorden, efter vårt tycke och vår smak, som vi på allvar kan börja se allt det goda som naturen ger oss? När vi inte längre rusar fram utan stannar upp, lyssnar efter de röster som fyller naturen – vindens sus, fåglarnas sånger, insekters surr.

Sallie McFague, en amerikansk eko-teolog, berättar om hur hon, genom vandringar i skogen, kände att hon fick rätt storlek på sig själv i livet

och skapelsen. Att hon drabbades av förundran över det storslagna och att med sin egen person vara en del, en passande del, av detta storslagna. Lite som författaren till Psaltaren 8 i Gamla testamentet säger: "När jag ser din himmel, som dina fingrar format, månen och stjärnorna som du fäste där, vad är då en människa att du tänker på henne?" Jag tänker att det handlar om att sätta in sig själv i ett sammanhang, en gemenskap. Och när vi går in i en mänsklig gemenskap så inser vi att det är mindre bra att ta allt utrymme, det är sällan uppskattat.

Detsamma gäller ju i relation till naturen, vi får hitta vår plats, vår rätta storlek.

Naturen behöver att vi alla blir som Pippi, starka och snälla. Att vi med nyfikenhet närmar oss naturen och lyssnar till dess många röster och att vi övar oss i att hitta den plats vi kan ta för att naturen ska fortsätta ge oss av den godhet som rymts i den. +

VAD GÖR DJUREN MED OSS?

Hästarna Ville och Plura sprider glädje till barnen på Årsta grundskola. Men glädjen återspeglas också från barnen till djurens skötare. De ger glädje till varandra.

Hej, vad heter du? säger Baschir Syala. Han frågar i förbifarten, samtidigt som han går mot rampen. Baschir är 8 år och en av de första från skolan i Årsta som ska upp på hästryggen den här onsdagen. Han ska rida Ville, som vanligt.

För Baschir är ponnyridningen på onsdagar veckans höjdpunkt. Detsamma tycker Anna Hammarbäck, gårdsföreståndare för Årsta 4H.

– Alla de här barnen ... Jag är så imponerad av dem. De är fantastiska, säger hon.

Det var i höstas som skolan tog kontakt med henne för att fråga om de kunde börja samarbeta. Då handlade det främst om att hjälpa barnen att träna sin bålstabilitet.

Nu är det flera elever som även stärker andra sidor under ridpassen. Gemensamt för barnen inom grundskolan är att eleverna har en intellektuell funktionsnedsättning. Därtill har en del elever olika tilläggsdiagnoser som rörelsenedsättning, autism eller andra neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

Kung Baschir på hästryggen

De båda gotlandsrussen Ville och Plura kommer från Årsta 4H.

– De ser ut ungefär som hästen Lukas i filmen om Emil i Lönneberga, beskriver Anna deras bruna färg.

Ett av det svåraste momenten för hästarna är att de måste komma nära rampen när eleverna ska upp i sadeln.

– Det var en utmaning för oss, likväl som för hästarna, till en början, säger Anna.

Det är onaturligt för hästen att bli inklämd mellan en människa och en ramp, förklarar hon. Ville och Plura fick träna några gånger innan de kunde börja ridpassen med eleverna.

– Ville och Plura är trygga i sig själva. För att kunna ha handikappridning måste det vara en lugn och trygg häst som inte reagerar på skolbarn som springer, lösa hundar eller biltrafik i parken. Den måste stå med alla fyra hovar i marken oavsett vad som händer, säger Anna.

Barnen rider en och en på hästarna Ville och Plura. Många har favorithästar som de gärna vill rida varje gång. För Baschir är det Ville. Ridturen tar upp till 20 minuter och går vanligtvis i en liten runda genom Årstaparken. I skritt lunkar Ville förbi Årstaskolan. Han tycks oberörd av barnens spring på skolgården.

Baschir har en vid utsikt från hästens rygg.

– Vad är det vi brukar säga Baschir? På hästen är du Kung Baschir, säger Anna.

Ren och skär glädje

Den här dagen strålar solen, senvårens första riktiga somardag. Men för två veckor sedan var det regn och rysligt väder.

– Det var jättekallt och blött. Men det spelade ingen roll. Häst – plus regn – är ju bara fantastiskt. Det finns inga dåliga väder, det är ren och skär glädje när barnen får träffa hästarna, berättar Anna.

För henne är varje onsdagsridpass extra värdefullt. Det ger henne välmående att få jobba med grundsärskoleeleverna.

– Man blir glad av att se någon annan bli glad. Det är fascinerande att se hur glada en del av barnen blir och hur hästarna interagerar med någon som har andra behov.

Baschir sitter stadigt och följer Villes rörelser, samtidigt som han småpratar med mig, elevassistenten Filip Karthe och Anna.

Trots att det är en lite stressigare onsdag än vanligt, med både reporter och fotograf som följer ritten, så skrittär Ville taktfast fram utan att ta notis om oss.

– Man märker att hästarna tycker det här är kul. Det är ett arbete för dem. Man ser skillnad på dem när de får jobba. Hästar behöver också använda sitt huvud och tänka, säger Anna.

Det blir ingen ritt genom BMX-banan i dag, som senast. Men Baschir är ändå nöjd med ridturen.

– Jag gillar Ville. Han är snäll! säger han och gör en high five med Anna innan det är dags att gå in i skolhuset igen.

Balansträning ger resultat

Tidigare hade Årsta grundsärskola ridning på större hästar på en annan ridskola. Där fanns det även en lift för att hjälpa ryttare upp på ryggen och skolpersonalen kunde sitta bakom eleverna på hästen, vilket gjorde att fler barn hade möjlighet att delta i aktiviteten. 4H-gårdens ponnyer är för små för att klara tandemridning. I stället har barnen ett gåbälte om magen så att assistenten snabbt kan stötta upp i fall det behövs. Också Ville och Plura hjälper till, på sitt sätt.

– Hästarna känner av om någon behöver mer stöd. De är känsliga och känner av om barnet får lite obalans. Då väntar hästen, säger Anna.

Liam Klar Nihlén, 10 år, har kommit upp på Villes rygg. Han sitter rak i ryggen utan att elevassistent Maria Ågren

från skolan behöver hålla i hans gåbälte. Han har fin balans.

– Vanligtvis brukar Liam hålla i manen eller hästen, men i dag har han hittat tyglarna, säger Anna.

De barn som behöver lite större utmaning för balans och motorik brukar få rida den guppiga BMX-banan.

– Det tränar styrkan och balansen på ett annat sätt. Det är lite som att åka karusell, säger Anna.

Magdalena Thoor, legitimerad speciallärare och ridansvarig på Årsta grundsärskola, beskriver den utveckling hon sett hos eleverna under året.

– Vi ser progressionen, att de klarar av mer och mer. Man tränar in balansen och att sitta på hästen är väldigt bra motoriskt träning. Man tränar bälstyrkan på hästen, men

också sin rumsuppfattning, ”nu kommer en gren, nu måste jag ducka”. Och när det går upp och ned i crossbanan får man luta sig fram och tillbaka.

Men det är inte bara den motoriska träningen som är viktig.

– Vi ser ett samspel och en kommunikation även om man inte har ett tal, i mötet mellan hästen och eleven, säger hon. Samma samspel märks när de har tränade hundar på besök på skolan. En ordlös kommunikation.

– Hästen är så finkänslig till sin natur. Jag kan se att de har inkänningsförmåga och är lyhörda. Vi har elever som inte har talat språk, men som kommunicerar med kroppsspråk, ljud och mimik. Det tycker jag både hästar och hundar känner av.

Trygg rutin i mötet

Men kommunikationen med djur kan inte ersätta den mellan människor.

– Om man har bra kunskap om våra elever då tror jag att människor tillför det bästa. Vår personal är van att tolka och tyda elevernas signaler och kommunikation, säger Magdalena.

Under hästbesöken är pedagogernas roll att ge barnen små utmaningar, men inte för stora.

– Det är vad lärandet i skolan handlar om, att hitta den proximala utvecklingszonen för varje elev. Vi ger stöd och hjälp och extra anpassning, men inte för mycket och inte för lite, säger Magdalena.

Hon beskriver hur ridpassen anpassas efter olika elever.

– En del behöver vänja sig vid hästen, bara komma fram och klappa den. Andra går bredvid och håller i tyglarna. En del vill umgås med hästen, medan andra gärna rider långa varvet med crossbanan, säger Magdalena.

För en del barn finns det en trygg rutin kring mötet med djuret.

– Man kanske stannar upp, lutar sig fram och luktar på manen, hälsar på hästen och klappar och pussar, sedan är man redo att sätta sig upp och räta på ryggen, säger Magdalena.

Roligare att ge än att få

Anna har mer att säga om kontakten mellan djur och människor.

– Det är glädje och empati, från båda håll på något vis. Det är som att de speglar varandras känslor. Får man bara sitta och klappa en kanin en stund så blir man lugn, djur dömer inte, säger hon.

Hon menar att djuren på till exempel 4H-gården är vana vid barn och ljud från bilar. De är lugna till sin natur, till skillnad från stressade människor. Men djurens lugn kan avspeglade sig hos människor.

– Det märker jag även med de här barnen. Det blir ett lugn. En del är väldigt spastiska, men efter en stund på hästryggen drar de en djup suck och slappnar av.

Hon säger att hästarna sprider glädje till eleverna. Medan de i sin tur sprider glädje till henne.

– Jag tycker det är roligare att ge paket på julafton än att få paket, det är just den glädjen.

4H-gården kommer att fortsätta vara med och arrangera häststunderna för Årsta grundskola även i höst.

– Vi har fått ett samarbete som funkar väldigt bra med Årsta 4H och vi är eniga om att det här är positivt för våra elever, säger Magdalena.

För hästarna ger uppgiften struktur på vardagen. De vet när de blir hämtade på onsdagmorgonen vad som förväntas av dem.

– Det här är en arbetsuppgift, en strukturerad verksamhet där det händer samma sak. Det behöver djur också, säger Anna.

Onsdagsförmiddagen börjar närma sig sitt slut när Minou Lafitte, 6 år, kommer tillbaka till skolan efter att hon varit hos läkaren. Hon har missat veckans ridpass, men får ändå hoppa upp på Plura en stund.

Efteråt klappar hon Plura länge.

Kort därefter tar Anna med Ville på en liten promenad, men de båda blir inte ensamma länge. Det visar sig att längst ut i repet håller Minou ett stadigt grepp.

Hela trion ser mycket nöjd ut. Men vem som sprider glädje till vem går inte för mig som betraktare att avgöra.

De trivs nog allihop med att gå en stund tillsammans. 🍌

14 ÅR SENARE

Text Lars-Erik Elebjörk

Foto Lars-Erik Elebjörk, Jonas Lindberg (Livet)
och Helena Frank (konfirmation)

För fjorton år sedan var Anton och Helena Frank med på omslaget till tidningen Livet där temat var Dopet är kalas, med reportage från Sankt Pers kyrka. Nu får vi möta dem igen och Anton har precis konfirmerat sig.

Vi stämmer möte i Eriksbergskyrkans lokaler och det har gått en knapp månad sedan Antons konfirmation i samma kyrka. Pågående pandemi gjorde att högtiden fick arrangeras på ett annorlunda sätt och inte med bänkraderna fyllda till bristningsgränsen. Istället fick familj och vänner följa det hela live i en Youtubesändning, något som mamma Helena tycker var bra:

– Någon anhörig till varje konfirmand kunde vara med och ta emot då gruppen kom ut, men det var bra att det gick att följa hemifrån, så att fler kunde vara med.

Helena tar fram mobilen och bläddrar i fotoappen och hittar en bild tagen hemma i vardagsrummet, mitt under konfirmationen. På fotot ses teveskärmen och den streamade sändningen men även en uppslagen psalmbok så att det lätt gick att följa med i sången.

Väl hemma väntade pappa och Antons bror på konfirmanden med hemmagjord pizza och skönt hemmahäng efter en viktig och lite nervös dag.

– Jag hade inte önskat något särskilt till middag, men de känner mig, ler Anton.

Ett eget val

Helena berättar att Antons dop för fjorton år sedan skedde av tradition men när det blev dags att gå med i en konfirmationsgrupp, eller att alls konfirmera sig, var Anton helt fri att göra sitt eget val.

Anton kom först i kontakt med kyrkan då en kompis bjöd med honom på gudstjänst och det visade sig vara avgörande:

– Jag känner mig hemma i kyrkan, jag trivs här, tycker om att komma hit, ja söndagen har faktiskt blivit veckans bästa dag. Är du osäker eller kanske nyfiken på vad kyrkan är för något så testa att besöka en gudstjänst och ta in om kyrkan är något för dig, tipsar Anton.

Av kompisen fick Anton höra talas om konfirmation och när det sedan kom info hem från Svenska kyrkan om alla grupper som fanns – vardagar, helger, sommar, teckenspråk, behovsanpassat och med idrott – var det dags att anmäla sig och det blev vardagskonfa i Eriksbergskyrkan för Anton och hans kompis. Till största delen kunde gruppen ses i kyrkan, men det hände ibland att det skedde digitalt.

– Jag hade börjat fundera på olika saker, som ”varför finns jag”, och under året har jag haft möjlighet att prata med jämnåriga om stora frågor. Eller bara vara.

Det sistnämnda är något som det märks tydligt att Anton gillar och ser som viktigt, han uppskattar att konstlat ha fått sjunka ner i hörnsöfvan på nedre botten i kyrkan och just ”bara vara”:

– Här har vi i gruppen kunnat vara oss själva, både dagar då allt är bra men även andra då man inte varit på topp. Man har inte känt att man måste prestera eller göra om sig utan kunnat vara sig själv.

Tiden måste räcka till

I samma lokaler som vi ses håller även församlingens ungdomsgrupp till, men Anton har ännu inte börjat gå där. Han känner till den, men menar att det är viktigt att orka med. Förutom skolan, konfan och gudstjänstbesök Anton träning och matcher med hockeylaget:

– Jag spelar i Knivsta, det är bra lag, ledare och kompisar där.

Lite likt konfan alltså. Men Anton är inte främmande att vara med i kyrkans verksamhet för ungdom nu när det finns en lucka att fylla då konfirmationen är över.

Under intervjun kommer vi in på att det är bra att det finns så många olika sorters grupper. En del vill på läger, andra vill ha ett lugnare tempo och kanske inte alls åka bort från stan. I Antons grupp var man på hemmaplan och gjorde olika aktiviteter. Lite kan han i efterhand sakna att inte åka bort på ett längre läger:

– Jag tror att jag skulle ha lärt känna fler ännu bättre på ett läger, att vi kommit varandra närmare.

Finns det då något som skulle kunna utvecklas och finnas med kommande år? Anton skrattar till:

– Hockeykonfa kanske?

Innan vi skiljs åt passerar vi en upptejpad bild från konfirmationsdagen i april. Där finns Anton och kompiserna, men även Tomas och Clara som du kan läsa om på nästa sida. Bilden är tagen utanför kyrkporten och i vita kåpor firas med ballonger i händerna.

Det är verkligen kalas.

Precis som dopet. +

”DET ÄR INTE KONSTIGT ATT KONFIRMERA SIG BARA FÖR ATT MAN INTE ÄR DÖPT SOM BARN”

Clara

Text och foto Lars-Erik Elebjörk

Tomas Rosander bor i Sunnersta men har gått konfaåret i Eriksberg. Det är en av de saker som kan vara bra att känna till för den som står i valet och kvalet och ska välja grupp; det behöver inte vara i den kyrka som ligger närmast, var som helst i stan går bra. Som för Tomas:

– En vän till mig berättade att han skulle konfirmera sig i Eriksbergskyrkan och då hakade jag på.

Året som varit är hans första riktiga kontakt med kyrka och tro, förutom att han är döpt som barn.

Clara Aneer som gått tillsammans med bland andra Tomas och Anton (se föregående sida), är till skillnad mot dem inte döpt som liten, men det var inget hinder för att vara med. Dopet skedde istället under tiden som konfirmand:

– Dopet var för mig inget som jag gjorde bara för att det behövdes* utan något jag verkligen ville göra, berättar Clara.

För Clara är Eriksbergskyrkan hemmaplan, hon har varit med i barnkör och nu är hon med i ungdomsgruppen som ses tisdagskvällar. Det behövdes inte någon betänketid när det var dags att anmäla sig. När hon sedan pratade med sin kompis visade det sig att de båda haft samma tankar om konfirmation och då valde kompiserna att gå med i samma grupp som Clara.

Under året lär man känna många nya personer och även om det bara gått en kort tid sedan konfirmationsdagen kan både Tomas och Clara sakna tiden med gruppen och gemenskapen.

Idéer om hur de ska kunna ses snart igen har redan börjat kläckas:

– När pandemin lättat och det är säkrare att träffas kanske vi kan ha en återträff för oss som var med, att man kanske kan göra något på sommaren – en typ av läger, funderar de.

*När du konfirmeras bekräftas ditt dop.

Vardagskonfa

Eriksbergskyrkan med start lördag 18/9 2021. Träffar tisdagar jämna veckor och några helger. Konfirmation i Eriksbergskyrkan 7/5 2022.

Salabackekyrkan med start torsdag 14/10 2021. Träffar torsdagar udda veckor kl 17–20 samt en helgdag under hösten. Läger 8–10/1 och 8–11/4 2022. Konfirmation i Vaksala kyrka 15/5 2022.

Sävja kyrka med start torsdag 30/9 2021. Träffar torsdagar kl 17–19. Två helgläger, ett under hösten och ett under våren. Konfirmation i Danmarks kyrka 21/5 2022.

Idrottskonfa i Lötenkyrkan med start fredag 24/9 2021. Vardagskonfa där du får prova på olika sporter. Träffar fredagar jämna veckor hösten 2021, udda veckor våren 2022. Läger 12–14/11 2021 och 18–20/3 2022. Konfirmation 24/4 2022.

Basketkonfa i Gamla Uppsala i samarbete med KFUM Uppsala Basket med start 3/10 2021. Van eller ny med basket – alla är välkomna! Begränsat till 12 platser. Konfa-träffar 16/1, 13/3, 22/5 2022. Dagläger med halvdag basket och halvdag konfa 20–23/6 och 27/6–1/7 2022. Konfirmation i Gamla Uppsala kyrka 3/7 2022.

Helgkonfa

Domkyrkoförsamlingen med start 24/10 2021. Både träffar hemma och kortare läger. Träffar en söndag i månaden

kl 10.30–14.30. Läger 25–29/5 2022. Konfirmation i Uppsala domkyrka 5/6 2022.

Sunnersta kyrka med start 3/10 2021 kl 12.30. Både träffar hemma och kortare läger. Träffar en söndag i månaden kl 12.30–16.15. Läger 17–19/12 2021 och 25–27/3 2022. Konfirmation i Sunnersta eller Gottsunda kyrka 14/5 2022.

Sommarkonfa

Sommarkonfa Uppsala, juni, med start lördag 27/11 2021 i Eriksbergskyrkan. Dag-träffar varvas med utflykter. Träffar några helgdagar i mars och maj 2022. Läger utan övernattnings 11–22/6 2022. Konfirmation i Helga Trefaldighets kyrka 22/6 2022.

Sommarkonfa Öland, juni, med träffar en söndag i månaden i Sävja kyrka, november–maj 2021–2022. Hemmadagar 28–30/6. Läger 15–22/6 2022 på Öland. Konfirmation i Sävja kyrka 2/7 eller 3/7 2022.

Sommarkonfa Finnåker, juni, med upptakt 3–4/12 2021. Begränsat till 25 platser. Helgträffar vecka 4, 9, 12 och 18 2022. Hemmadagar 20–22/6 2022. Läger 11–17/6 2022 i Finnåker. Konfirmationer i Vaksala och Gottsunda/Sunnersta kyrkor 26/6 2022.

Sommarkonfa Stjärnholm, augusti, med upptakt 4–5/12 2021. Helgträffar vecka 9, 12, 18 och 22 2022. Hemmadagar 10–12/8 2022. Läger 1–7/8 2022 vid Stiftsgården

Stjärnholm, Oxelösund. Konfirmationer i Gamla Uppsala kyrka 13–14/8 2022.

Internatläger Hälsingland med upptakt 3–5/12 2021. Deltagaravgift: 9 000 kr. Kölista finns. Läger 13–19/4 samt 28/6–17/7 2022 på Orbaden, Hälsingland. Konfirmation i Undersviks kyrka.

Liten grupp

Ett bra alternativ för dig med NPF-diagnos. Liten grupp med behovsanpassad konfa med start 10/10. Träffar söndagar jämna veckor i Tunabergskyrkan. Konfirmation i maj 2022.

”Här är jag”

Behovsanpassad vardagskonfa för dig som går i grundskola eller gymnasieskola. Start 23/9 i Tunabergskyrkan. Ledsagare är välkommen. Träffar torsdagar jämna veckor kl 15.30–17. Konfirmation i Tunabergskyrkan 2/4 2022.

Konfa på teckenspråk

Det finns konfagrupp för dig som använder teckenspråket till vardags. **Se film och info på uppsalakonfa.se.**

Katedralkonfa

För dig som går i åk 8, 9 eller på gymnasiet och inte konfirmerat dig. Gymnasiegruppen har 10 platser och gruppen för årskurs 8–9 har 20 platser. Träffar med varierande tider 30/10–3/11 2021 (höstlovet) i domkyrkan. Konfirmation 14/11 2021.

Reservation för eventuella ändringar.

För att konfirmera dig behöver du vara döpt. Är du inte det sker dopet under konfaåret.

Foto Alex Giacomini /ikon

Med AN DU TEOR

Anmälan har öppnat!
Läs mer på uppsalakonfa.se

VÅR SKA KYRKAN LÄGGA KRAFTEN?

Läs mer på svenskakyrkan.se/upsala/kyrkoval Foto Magnus Aronson /Ikon

Kyrkoval
19 SEP 2021

Söndagen den 19 september 2021 är det val i Svenska kyrkan. Svenska kyrkan är demokratiskt uppbyggd och genom att rösta i kyrkovalet påverkar du vad kyrkan ska göra.

Fem miljoner har tre val

Nästan 5 miljoner personer har chansen att rösta i de tre valen: till kyrkofullmäktige, till stiftsfullmäktige och till kyrkomötet.

Då kommer röstkortet till dig

Röstkortet ska ha kommit fram till folkbokföringsadressen senast den 1 september 2021.

Förtidsrösta och slipp köa

Förtidsröstning kan ske i hela landet från den 6 september till och med valdagen, den 19 september

Alla från 16 år får rösta i kyrkovalet

Röstberättigad i kyrkovalet är den som fyllt 16 år (senast på valdagen), är medlem i Svenska kyrkan och folkbokförd i Sverige.

Var med och dela livet – välkommen som medlem

Som medlemmar i Svenska kyrkan tar vi tillsammans ansvar för en värld där människovärde, kärlek och en hållbar livskvalitet får stå i fokus. I det arbetet är varje medlem viktig, inte minst du!

I Svenska kyrkan delar vi många av livets skeenden med varandra. Vi möts i svårigheter och i glädje. Vi möts vid dop och konfirmation, vigsel och begravning, i barngrupper och gudstjänster, på konserter och körövningar, i samtal och på språkcaféer.

Varje medlem är också med och bidrar till ett rikt kulturliv, till att bevara vårt kulturarv och till det internationella bistånds- och utvecklingsarbetet.

För att gå med i Svenska kyrkan behöver du fylla i en inträdesblankett. På svenskakyrkan.se/upsala/medlem kan du både läsa mer och ladda hem den blankett du behöver. Du kan även mejla namn och adress till upsala.medlem@svenskakyrkan.se så postar vi blanketterna till dig.

Välkommen till Svenska kyrkan!

KYRKANS SYMBOLER: KONST

Text Sigrid Ribbenon, präst
Eriksbergskyrkans kyrkobeskrivning
Foto Lars-Erik Elebjörk

Tomas Hellström, 1974–1975

Denis Stéen, 1960

Att komma in i ett kyrkorum är som att besöka en vernissage. Sigrid tar dig med på en konstvandring genom Eriksbergskyrkan – stadsdelskyrkan som 2020 fyllde 60 år.

Direkt till vänster när du kommer in står en ljusbärrare där du kan tända ett ljus och tänka på något som är viktigt för dig just nu.

Se på tavlan med duvan ovanför ljusgloben, den heter "Kom heliga Ande" och kan vara en kort och enkel bön att be när man samlar sig inför gudstjänst, exempelvis: Kom heliga Ande och var med mig nu!

En liten trätavla med Maria med Jesusbarnet i famnen hänger intill. Det är ett vanligt motiv på målningar och skulpturer i många kyrkor över hela världen.

Gunnel Harlin

Fortsätt vidare till vänster och gå längs väggen. Här finns det bilder i trä och metall med berättelser om Jesus och hans liv, födelsen i stallet, Jesus som pojke med sin pappa snickaren Josef, Jesus som gör under och så korsfästelsen. Bilderna byts ut under året.

Stanna gärna till vid den vackra mosaiken "Livsträdet". Trädets grenar utgår från stammen, så är det med kyrkan och med kristna, vi är också grenar på ett träd och Jesus Kristus är stammen. Du kan fundera: Hur är jag förankrad vid Jesus, på vilket sätt kan den lilla gren som är jag också bära frukt?

Vi vänder oss mot altaret, här finns det mycket att se. Om du kommer hit mitt på dagen, kanske en solig söndag när vi firar gudstjänst, då kan du uppleva hur ljuset strålar och reflekteras på ett underbart sätt genom det lilla korfönstret. Det är tillverkat i tekniken "Dalle de verre", vilket innebär hugget färgat glas i betong.

Vandrar du vidare med blicken neråt möter dig Jesus med välsignande händer, och i skuggan på väggen blir hans armar öppnade som till en stor omfamning.

Eva Spångberg, 1988

Längs med altaret ser du ett vackert tyg, det kallas för altarbrun och det är också ett reliefbroderi precis som på predikstolen.

Korfönstret: Jan Brazda. Jesus: Syster Lydia Mariadotter, 1991. Ljusstakar: Ulf Trolle-Lindgren, 1960. Nattvardssilver: Sven Arne Gillgren, 1960. Altarbrun: Anna-Lisa Odelqvist-Kruse, Libraria, 1960.

Runda predikstolen och följ sidoskeppet längs raden av blyinfattade fönster. Sväng vänster och titta snett neråt så får du nu se en ängel (Ingrid Atterberg, Uppsala-Ekeby, 1960). Varsamt håller den händerna om en röd skål som kallas piscina, där töms överblivet nattvardsvin ut – i vigd jord – efter mässan.

Innan du lämnar kyrkan, stanna upp och svep med blicken över rummet, sidorna och taket. Vad tar du med dig ut på kyrkbacken och vidare härifrån? Vad var vackert, var det något föremål du blev berörd av eller nyfiken på? Minns även att kyrkan inte bara är dess väggar, tak, golv och konstföremål, kyrkan är nämligen vi. +

Besök Eriksbergskyrkan på Eriksbergsvägen 2.
Här finns även kyrkobeskrivningen att få gratis.

JAG OCH NATUREN

Text David Thurfjell, författare och religionshistoriker

Foto Magnus Liam Karlsson

I den klassiska japanska poesin finns ett ord som sätter fingret på detta: *Yugen*. Ordet betyder ursprungligen "något fördolt" eller "mystiskt" men syftar här på den form av skönhet och djup som en poet inte kan uttrycka på ett rakt sätt utan endast subtilt antyda. *Yugen* pekar mot det som inte låter sig fångas i ord men som ändå är djupt angeläget. Det handlar om, för att citera den japanske 1300-talsfilosofen Zeami Motokiyo, om "den outgrundliga känslan av storheten i universum, och den vemodiga skönheten i det mänskliga lidandet".

Den amerikanska poeten Mary Oliver är känd för det sätt hon i sin poesi sammanlänkar naturskildringar med mänsklig existentiell tematik. Jag tycker hennes dikt *Vildgäss* (Wild geese i det engelska originalet) träffsäkert fångar den tröst och *yugen* som landskapet i sin stillsamma oföränderlighet kan förmedla. Så här lyder den, fritt översatt av mig:

Du måste inte vara god.

*Du måste inte gå hundra mil på knäna
genom öknen i ånger.*

*Du behöver bara låta det mjuka djur som är din kropp
älska vad det älskar.*

Berätta för mig om förtvivlan, din, så berättar jag om min.

Under tiden pågår världen.

*Under tiden rör sig solen, och det klara regnet
genom landskapen,*

över fälten och de djupa träden,

bergen och älvarna.

*Under tiden vänder de vilda gässen, högt i den klarblå luften,
hem igen.*

Vem du än är – det spelar ingen roll hur ensam –

världen ger sig själv till dina drömmar,

ropar till dig som de vilda gässen, skarpt och gripande,

och tillkännager, om och om igen, din plats

i familjen

av allt som finns. +

SÅ LÄNGE JAG KAN MINNAS har jag tyckt om att vara ute i naturen. Jag är uppväxt i Uppland och för mig har det alltid varit Mälardalens sprickdalslandskap som legat mig varmast om hjärtat. Detta var min barndoms landskap, de första frihetliga äventyrens landskap. I tonåren gick jag längs skogsbrynet i natten, på väg hem från det tidiga vuxenblivandets sena kvällar med vännerna. När jag nu, trettio år senare, går genom samma landskap är det ibland som att jag får kontakt med stämningarna som jag kände då.

Hur ska man beskriva känslan som väcks inom mig då? Den är tilltalande på något sätt, och jag söker mig ofta till den, men den är långt ifrån lättisam. Det är en förtätad och trösterik upplevelse av naturens skönhet och tillvaros meningsfullhet. Men den är också fylld av vemod, som om något gått förlorat trots att landskapet fortfarande finns kvar, som en erinran om barndomens skörhet och livets ofrånkomliga förgänglighet, om sorg och längtan och om drömmar som aldrig gick i uppfyllelse. Det är också något med denna känsla som gör att den är svår att fånga med ord.

David Thurfjell är aktuell med boken *Granskogsfolk: hur naturen blev svenskarnas religion*. (Norstedts förlag). Se och hör mer av David Thurfjell på Existentiell litteraturfestival i Uppsala domkyrka 28 augusti (mer info på nästa uppslag).

Mary Jane Oliver, född 10 september 1935, död 17 januari 2019, var en amerikansk poet som belönades med National Book Award och Pulitzerpriset. År 2007 beskrevs hon av *The New York Times* som USA:s överlägset bäst säljande poet. Källa: Wikipedia.

ENLIGT MIG

AKTUELLT

Sommar

Svenska kyrkan Uppsala har något för alla i sommar. Fira gudstjänst utomhus, lyssna till musik, fika på något av utomhuscaféerna eller gå en guidad vandring. På sommarwebben hittar du program och tips på olika aktiviteter: svenskakyrkan.se/upsala/sommar

Du är inte ensam – en utställning i pandemitid

Den interaktiva utställningen "Du är inte ensam" av Helena Gerentz visas i Gamla Uppsala kyrka 1 juni–29 augusti och hoppas kunna påminna om den gemenskap vi delar under pandemin genom att ta upp existentiella frågor om liv, död, tro och hopp på ett lekfullt sätt utan att väja för mörkret.

Kyrkorummet har inretts med interaktiva stationer och citat från Uppsalabor, insamlade under våren 2021. Konstinstallationerna väcker minnen och känslor av gemenskap hos besökaren i en tid då vi ibland varit utlämnade åt oss själva.

Helena Gerentz hoppas att utställningen kan inspirera andra att omvandla det som kommer upp till ytan till positiv handling, kreativitet och skapande.

– Skapande kan vara ett sätt att läka sår och komma vidare ur en svår situation, säger Helena.

Samtidslitteratur får festivalfokus

Författare som John Ajvide Lindqvist, Lydia Sandgren, Maria Küchen och Ola Larsmo, samt en rad andra, gästar årets Existentiella litteraturfestival i slutet av sommaren. Festivalen är ett samarbete mellan Uppsala domkyrka och Sigtunastiftelsen och hålls lördagen 28 augusti. Programmet är späckat med samtal och framträdanden utifrån högaktuella ämnen som Orkar vi med demokratin? och Vad är en värld utan vänlighet? David Thurfjell som du möter i detta nummer av Hopp kommer också att medverka i en programpunkt med namnet Naturen som existentiell resurs.

Festivalen äger rum i Uppsala domkyrka och på Stadsbiblioteket i Uppsala. Biljetter finns till försäljning från och med midsommar. Läs mer på existentielllitteraturfestival.se.

Följ oss i sociala medier

Se nyheter, filmer, andakter och gudstjänster i Svenska kyrkan Uppsalas olika kanaler: facebook.com/svenskakyrkaniupsala, instagram.com/svenskakyrkanupsala och youtube.com/svenskakyrkanupsala.

Prenumera på nyhetsbrevet som kommer en gång i veckan.
svenskakyrkan.se/upsala/nyhetsbrev

Allra senaste programmet finns på vår webbplats.
svenskakyrkan.se/upsala/program

Dop

Barn, unga och vuxna är lika välkomna att döpas. Den som döps behöver inte prestera något eller förstå allting. Tvärt om – dopet är en gåva som vi får ta emot. Här hittar du information om hur det går till och hur du arrangerar ett dop:

svenskakyrkan.se/uppsala/dop

Livets skeenden

I glädje och sorg finns Svenska kyrkan för dig genom livet. Läs mer om dop, konfirmation, vigsel och bröllop samt begravning.

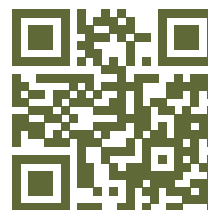
svenskakyrkan.se/uppsala/livets skeenden

Konfirmation

Vi hoppas att du under konfirmandtiden kommer att känna att du duger som du är – många säger att de får bättre självförtroende under konfirmandtiden. Vi hoppas att du vågar tro att du kan vara med och förändra världen till något bättre. Vi hoppas också att du ska våga tro att Gud är någon som finns och som bryr sig om dig. Nu har anmälan till 21/22 öppnat:

uppsalakonfa.se

Vigsel och bröllop

Planerar ni ert bröllop? Då har ni en dag framför er som ger minnen för livet. Här finns information om vigselgudstjänsten samt hur ni bokar kyrka och kommer i kontakt med en präst:

svenskakyrkan.se/uppsala/vigsel

Begravning

När någon dör är det viktigt att få ta ett sista farväl. I kyrkan gör vi det i en begravningsgudstjänst. Då överlämnar vi den som dött till Gud. Under begravningsgudstjänsten får de församlade be, sjunga och minnas tillsammans. Här kan du läsa mer om hur en begravning går till och hur du kan få stöd i sorgen:

svenskakyrkan.se/uppsala/begravning

Nu kan fler ses

I takt med att samhället öppnar upp igen kommer fler besökare tillåtas i Svenska kyrkans verksamhet. För att få mer info om hur många besökare respektive kyrka i Uppsala tillåter kan du besöka svenskakyrkan.se/uppsala/sommar.

För fakta om i vilka olika steg lättnaderna sker, se Folkhälsomyndighetens nyheter på folkhalsomyndigheten.se.

Nästa nummer av Hopp i början av september – med valbilaga

HITTA VÅR PLATS

SIDAN 10

INGENJÖREN BLEV BONDE

SIDAN 6

DE SPEGLAR VARANDRAS KÄNSLOR

SIDAN 12

DET GRÖNA KULTURARVET

SIDAN 4

BARA VARA

SIDAN 16

MC-FRÄLSTA

SIDAN 3

